

A király gyűrűje

Írta: MARGARET FESS

3

(Ezt a cikket a buffalo Courier-Express közölte a magyar tudósról.)

Amikor Dr. Ferenczi Istvánt a király, I. Ferenc József 1914-ben, a "király-gyűrű"-vel kitüntette, a fiatal ember előtt nem mindennapi karrier nyílt meg. Az új doktor meg is felelt a tudósi "lovaggá ütés"-nek és az évek folyamán munkásságával sok hasznot hajtott tudományával.

Ma Dr. Ferenczi Buffalóban, mint kertész-házmester dolgozik s egyetlen földi értéke a "gyűrű." 14 briliáns vesz körül a kék zománcmunkát, amelyen a király nevének kezdőbetűi vannak apró gyémántból kirakva és amelyet a Szent István koronájának kicsinyített mása fejez be ugyancsak apró gyémánt és rubin szilánkokkal díszítve.

Ez maradt meg

A gyűrűt nem maga a király adta át, — meséli Dr. Ferenczi, — hanem a király képviselője. Majd folytatja: "Külön kitüntetés volt, amikor a kolozsvári Ferenc József Tudományegyetem filozófiai doktorrá avatott. A kommunizmus elől elmenekülve és átélve a rémes drezdai pusztulást, ez volt az egyetlen dolog, amit meg tudtam menteni."

Hand: 2

a szegedi egyetem magántanárként habilitáltak és legutóbb ott a Math. és Term. tud. Kar dékánja lett. Közben mint rendkívüli tanár a debreceni Tudományos egyetemhez tartozott.

A tanári működés mellett Dr. Ferenczi tudományos kutatásokat is végzett. Ezek a kutatások igen különböző természetűek voltak, a legfontosabbak voltak a Magyarországon és annak határain túl, Felső Ausztriában és Galiciában végzett olajgeológiai kutatásai.

Mi megismertük a kommunizmus módszereit 1919-ben, — említi meg a Doktor. Ezért féltünk tőlük. 1944-ben, amikor látszott, hogy hazánk a kommunizmus uralma alá kerül, feleségem és én elmenekültünk Németország területére. Itt először Breslauba vittek, ez azonban telítve volt. Azután Dresdenbe kerültünk, ahol az egyetemen dolgoztam.

A korábbi művek

Attól tartok, legtöbb írásom, kutatásom, amelyet 1944 előtt végeztem, a kommunizmus kezére került. Írásaim t. i. odahaza maradtak az intézeti könyvtárban stb. Amit magammal akartam hozni Németországba, többek közt utolsó munkámat, elpusztítottak a drezdai szörnyű támadások.

Ez a legnagyobb büszkeségem, babusgatom is a gyűrűt nemcsak annak tényleges, pénzbeli értéke miatt, hanem a megtiszteltetés miatt is, amely vele ért. Hiszem, hogy ismét dicsőséget szerezhetek a gyűrűnek a magam munka mezején, a tudományos munkában. Minden lehetséges itt Amerikában.

Dr. Ferenczi nemrégiben kezdett új életet Amerikában. Ő és felesége mostanában értek ide Buffaloba, mint DP-k. Dr. Molnár Jenő, a lackawannai magyar presbyteriánus egyház lelkészének és feleségének segítségével ideiglenesen elhelyezkedtek egy olyan lakásban, amelyet a Lafayette Presbyterian Egyház tartott fenn egy másik várt DP család számára. Dr. Ferenczit beajánlották kertész-házmesteri munkára Laube Edward házába, Snyder, Livingston Parkway, 137 szám alá.

Hogyan történt

Az események láncolata, amelyek a tudósnak és feleségének ideérkezéséhez vezettek, visszanyúlik az első világháború előtti időkbe. Dr. Ferenczi, aki Zalatnán (Erdélyben) született, beiratkozott a kolozsvári Tudomány-egyetemre. 1914-ben avatták bölcsészettudomány doktornak, miután szigorlatát summa cum laude eredménnyel és "sub auspiciis regis"

kitüntetéssel végezte el. Az utóbbi jelenti a "királygyűrű"-vel való megajándékozást. A magyar egyetemeken, így a kolozsvári Ferenc József Tudományegyetemen is az volt a szokás, hogy évenként egyikét azoknak a doktorjelölteknek, akik az elemi, középiskolákban és az egyetemen is minden vizsgát kitűnő eredménnyel tettek le, királygyűrű-vel avatták doktornak.

Nem emlékszem, hogy a következő évben adományozták-e meg királygyűrűt, mondták Dr. Ferenczi. I. Ferencz József 1916-ban meghalt és unokaöccse, IV. Károly, aki Magyarország királya, valamint Ausztria császára lett ő utána, már hazájától távol halt meg.

Dr. Ferenczi szigorlatán fő tárgyként ásvány- és földtan, két mellétárgyként földtan és vegytan szerepeltek. 5 éven át tanársegédként működött a kolozsvári egyetemi ásvány- és földtani intézetben. 1918-ban a budapesti M. Kir. Földtani Intézet geológusává nevezték ki, ahol később főgeológusi rangot ért el. 1928-ban

— De boldogok voltunk, hogy életünket megmenthettük. Ez történt 1945. február 13—14-én. A város romhalmazzá vált. Írásaim és kevés magammal hozott holmim szintén elégett. A különböző folyóiratokban megjelent munkáim jegyzékét most igyekszem összeállítani.

Dresda elpusztítása után Dr. Ferenczit és feleségét Alsó-Bajorország egyik kis városába küldték, Dingolfingba, ahol is ott maradtak az Egyesült Államokba bekövetkezett elutazásukig. A háboru vége után Dr. Ferenczi a Bajor Földtani Intézet geológusaként dolgozott.

Buffaloba érkezése a nyugati partok egyik városa helyett a sors egy másik rendelkezése volt. Amikor New Yorkban partraszálltak, ijedten tudták meg, hogy a sponsorjuk, egy a nyugati parton lévő egyházi szervezet, elejtette alkalmaztatásuk tervét.

Mi azonban itt vagyunk — mondja Dr. Ferenczi. Elegendő, ha valahol ideát van az ember a USA-ban és dolgozik bármily tisztességes és szelény munkakörben. 60 éves vagyok, de nem túl öreg ahhoz, hogy új életet kezdjek megint. Arról álmodozom, persze, hogy visszatérhetek tudományos munkámhoz és pedig vagy tanítani fogok tudni, vagy kutatni a külső terepen. Egyszer elkövetkezik ez is. Itt minden lehetséges...

Ferenczi Ferenc
EK-MP-1-Szeged.hu